

## SPIS TREŚCI

|                            |      |
|----------------------------|------|
| <b>Przedmowa</b> .....     | V    |
| <b>Wykaz skrótów</b> ..... | XIII |

### CZĘŚĆ I. WIADOMOŚCI OGÓLNE

|                                                                                                          |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Rozdział I. Pojęcie i źródła prawa medycznego</b> .....                                               | 3  |
| § 1. Pojęcie prawa medycznego .....                                                                      | 3  |
| <b>Rozdział II. Wykonywanie zawodu medycznego</b> .....                                                  | 6  |
| § 2. Pojęcie zawodu .....                                                                                | 6  |
| § 3. Zawód lekarza i lekarza dentystry .....                                                             | 15 |
| § 4. Zawód pielęgniarki i położnej .....                                                                 | 17 |
| § 5. Ratownik medyczny i ratownik .....                                                                  | 20 |
| § 6. Zawód diagnosty laboratoryjnego .....                                                               | 23 |
| § 7. Zawód felczera .....                                                                                | 27 |
| <b>Rozdział III. Formy wykonywania zawodu</b> .....                                                      | 30 |
| § 8. Uwagi ogólne .....                                                                                  | 30 |
| § 9. Umowa o pracę .....                                                                                 | 32 |
| § 10. Umowa cywilnoprawna .....                                                                          | 33 |
| § 11. Indywidualna praktyka, indywidualna specjalistyczna praktyka .....                                 | 34 |
| I. Uwagi ogólne .....                                                                                    | 34 |
| II. Praktyka bez gabinetu .....                                                                          | 36 |
| § 12. Grupowa praktyka .....                                                                             | 37 |
| I. Spółka cywilna .....                                                                                  | 37 |
| II. Spółka jawna .....                                                                                   | 38 |
| III. Spółka partnerska .....                                                                             | 38 |
| IV. Inne formy działalności podmiotów wykonujących działalność<br>lecniczą .....                         | 39 |
| 1. Spółka akcyjna .....                                                                                  | 39 |
| 2. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością .....                                                         | 40 |
| <b>Rozdział IV. Podstawowe obowiązki pracownika medycznego wynikające<br/>z wykonywania zawodu</b> ..... | 41 |
| § 13. Obowiązek udzielania pomocy .....                                                                  | 41 |

|                                                                                 |           |
|---------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| § 14. Informowanie pacjenta o stanie zdrowia .....                              | 43        |
| § 15. Prowadzenie i udostępnianie pacjentowi dokumentacji medycznej .....       | 45        |
| § 16. Obowiązek zachowania tajemnicy .....                                      | 49        |
| § 17. Poszanowanie intymności i godności osobistej pacjenta .....               | 52        |
| § 18. Zakaz sprzedaży środków medycznych .....                                  | 53        |
| § 19. Obowiązek ubezpieczenia .....                                             | 54        |
| § 20. Obowiązek wykonywania zleceń lekarskich .....                             | 56        |
| § 21. Regulaminy porządkowe szpitali .....                                      | 56        |
| <b>Rozdział V. Prawa personelu medycznego .....</b>                             | <b>59</b> |
| § 22. Odstąpienie od leczenia .....                                             | 59        |
| § 23. Uzyskanie pełnej informacji o celowości wykonania zleceń lekarskich ..... | 61        |
| § 24. Odmowa wykonania zlecenia lekarskiego .....                               | 62        |
| § 25. Ordynowanie produktów leczniczych i wyrobów medycznych .....              | 62        |
| § 26. Lekarz i pielęgniarka jako funkcjonariusze publiczni .....                | 64        |
| <b>Rozdział VI. Zgoda pacjenta .....</b>                                        | <b>65</b> |
| § 27. Uwagi ogólne .....                                                        | 65        |
| § 28. Podstawowe pojęcia .....                                                  | 66        |
| § 29. Charakterystyka instytucji zgody pacjenta .....                           | 69        |
| I. Definicja zgody .....                                                        | 69        |
| II. Przedmiot zgody .....                                                       | 70        |
| III. Rodzaje zgody i podmioty uprawnione do jej wyrażenia .....                 | 71        |
| 1. Zgoda pacjenta (właściwa) .....                                              | 71        |
| 2. Zgoda zastępcza (substytucyjna) .....                                        | 71        |
| 2.1. Zgoda przedstawiciela ustawowego .....                                     | 71        |
| 2.2. Zgoda sądu opiekuńczego .....                                              | 72        |
| 3. Zgoda kumulatywna .....                                                      | 72        |
| IV. Ważność zgody .....                                                         | 73        |
| V. Forma zgody .....                                                            | 74        |
| <b>Rozdział VII. Definicja i klasyfikacja błędów medycznych .....</b>           | <b>76</b> |
| § 30. Uwagi ogólne .....                                                        | 76        |
| § 31. Klasyfikacja błędów .....                                                 | 80        |
| I. Błąd diagnostyczny .....                                                     | 80        |
| II. Błąd terapeutyczny .....                                                    | 82        |
| III. Błąd techniczny .....                                                      | 84        |
| IV. Błąd organizacyjny .....                                                    | 85        |
| <b>CZĘŚĆ II. ODPOWIEDZIALNOŚĆ OSÓB WYKONUJĄCYCH<br/>ZAWODY MEDYCZNE</b>         |           |
| <b>Rozdział VIII. Rozwój odpowiedzialności lekarza za błąd w sztuce .....</b>   | <b>91</b> |
| <b>Rozdział IX. Pojęcie i rodzaje odpowiedzialności .....</b>                   | <b>97</b> |
| § 32. Uwagi ogólne .....                                                        | 97        |
| § 33. Rodzaje odpowiedzialności .....                                           | 99        |

|                                                                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Rozdział X. Odpowiedzialność cywilna</b>                                                               | 100 |
| § 34. Uwagi ogólne                                                                                        | 100 |
| § 35. Odpowiedzialność kontraktowa ( <i>ex contractu</i> )                                                | 101 |
| § 36. Odpowiedzialność deliktowa ( <i>ex delicto</i> )                                                    | 102 |
| § 37. Zbieg odpowiedzialności                                                                             | 104 |
| § 38. Charakter odpowiedzialności                                                                         | 104 |
| § 39. Przesłanki odpowiedzialności                                                                        | 104 |
| I. Szkoda                                                                                                 | 105 |
| II. Wina                                                                                                  | 106 |
| III. Związek przyczynowy                                                                                  | 108 |
| IV. Ciężar dowodu                                                                                         | 108 |
| § 40. Rodzaje odpowiedzialności w zależności od łączącego stosunku<br>pracownika medycznego z pacjentem   | 109 |
| I. Umowa o pracę                                                                                          | 110 |
| II. Kontrakt                                                                                              | 111 |
| III. Praktyka prywatna                                                                                    | 111 |
| IV. Grupowa praktyka                                                                                      | 112 |
| V. Nagłe przypadki                                                                                        | 112 |
| VI. Legitymacja procesowa, przypozwanie                                                                   | 113 |
| § 41. Wynagrodzenie szkody                                                                                | 115 |
| I. Zapłata odpowiedniej sumy pieniężnej lub przywrócenie stanu sprzed<br>powstania szkody                 | 115 |
| II. Jednorazowy zwrot kosztów                                                                             | 115 |
| III. Renta                                                                                                | 116 |
| IV. Jednorazowe świadczenie pieniężne tytułem zadośćuczynienia<br>za doznaną krzywdę                      | 116 |
| V. Zadośćuczynienie pieniężne za naruszenie dobra osobistego                                              | 117 |
| § 42. Termny przedawnień                                                                                  | 118 |
| § 43. Wybrane przypadki odpowiedzialności cywilnej                                                        | 119 |
| I. Działanie bez zgody                                                                                    | 120 |
| II. Nieinformowanie pacjenta o skutkach i ryzyku zabiegu                                                  | 120 |
| III. Odmowa udzielenia świadczenia                                                                        | 121 |
| IV. Niezachowanie tajemnicy                                                                               | 122 |
| V. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone pacjentom w związku<br>z użyciem niesprawnego sprzętu medycznego | 122 |
| VI. Odpowiedzialność za wyrządzenie szkody <i>nasciturusowi</i> (dziecku<br>poczętemu)                    | 123 |
| VII. Odpowiedzialność za błąd w sztuce                                                                    | 124 |
| VIII. Podsumowanie odpowiedzialności cywilnej                                                             | 125 |
| <b>Rozdział XI. Odpowiedzialność pracownicza</b>                                                          | 127 |
| § 44. Odpowiedzialność porządkowa                                                                         | 127 |
| § 45. Odpowiedzialność materialna                                                                         | 131 |

|                                                                                             |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Rozdział XII. Odpowiedzialność zawodowa .....</b>                                        | <b>134</b> |
| § 46. Odpowiedzialność zawodowa lekarza i lekarza dentystry .....                           | 134        |
| I. Strony postępowania .....                                                                | 135        |
| II. Kary .....                                                                              | 136        |
| III. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej .....                                             | 137        |
| IV. Okręgowy sąd lekarski oraz Naczelny Sąd Lekarski .....                                  | 138        |
| V. Postępowanie przed sądem lekarskim .....                                                 | 139        |
| VI. Postępowanie mediacyjne .....                                                           | 140        |
| VII. Terminy przedawnień .....                                                              | 140        |
| VIII. Zatarcie skazania .....                                                               | 140        |
| § 47. Odpowiedzialność zawodowa pielęgniarki, położnej .....                                | 143        |
| I. Kary .....                                                                               | 145        |
| II. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej .....                                              | 146        |
| III. Okręgowy sąd pielęgniarek i położnych oraz Naczelny Sąd Pielęgniarek i Położnych ..... | 147        |
| IV. Postępowanie przed sądem pielęgniarskim .....                                           | 148        |
| V. Przedawnienie .....                                                                      | 150        |
| VI. Zatarcie .....                                                                          | 150        |
| VII. Roszczenie odszkodowawcze .....                                                        | 151        |
| § 48. Odpowiedzialność dyscyplinarna diagnosty laboratoryjnego .....                        | 151        |
| I. Sąd dyscyplinarny, Wyższy Sąd Dyscyplinarny, sąd polubowny, Rzecznik Dyscyplinarny ..... | 152        |
| II. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej .....                       | 153        |
| III. Kary dyscyplinarne .....                                                               | 155        |
| IV. Przedawnienie .....                                                                     | 155        |
| V. Zatarcie ukarania .....                                                                  | 155        |
| § 49. Odpowiedzialność zawodowa fachowych pracowników służby zdrowia .....                  | 156        |
| I. Katalog kar .....                                                                        | 156        |
| II. Postępowanie w kwestii odpowiedzialności zawodowej .....                                | 157        |
| § 50. Wnioski odnośnie do odpowiedzialności zawodowej pracowników służby zdrowia .....      | 158        |
| <b>Rozdział XIII. Odpowiedzialność karna .....</b>                                          | <b>159</b> |
| § 51. Podstawy odpowiedzialności karnej .....                                               | 160        |
| I. Popełnienie czynu zabronionego .....                                                     | 160        |
| II. Elementy przestępstwa .....                                                             | 160        |
| § 52. Rodzaje przestępstw .....                                                             | 162        |
| I. Narażenie na niebezpieczeństwo .....                                                     | 162        |
| II. Nieudzielenie pomocy .....                                                              | 163        |
| III. Nieumyślne spowodowanie śmierci .....                                                  | 163        |
| IV. Spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu .....                                      | 164        |
| § 53. Okresy przedawnień i zatarcie skazania .....                                          | 164        |
| I. Przedawnienie karalności .....                                                           | 164        |
| II. Przedawnienie wykonania kary .....                                                      | 165        |
| III. Zatarcie skazania .....                                                                | 166        |

|                                                                                                                                          |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| § 54. Zaniechanie udzielenia świadczenia zdrowotnego a odpowiedzialność karna .....                                                      | 167        |
| § 55. Niepowodzenie w leczeniu a odpowiedzialność karna pracownika medycznego .....                                                      | 173        |
| § 56. Odpowiedzialność karna związana z nieterapeutycznymi czynnościami lekarskimi .....                                                 | 178        |
| I. Eksperyment .....                                                                                                                     | 180        |
| II. Transplantacje .....                                                                                                                 | 182        |
| III. Przerwanie ciąży .....                                                                                                              | 187        |
| IV. Klonowanie .....                                                                                                                     | 192        |
| V. Zabiegi kosmetyczne .....                                                                                                             | 194        |
| § 57. Zgoda pacjenta a odpowiedzialność karna lekarza .....                                                                              | 196        |
| I. Wprowadzenie do instytucji zgody .....                                                                                                | 196        |
| II. Zakres informacji udzielanej pacjentowi jako przesłanka udzielenia zgody .....                                                       | 197        |
| III. Charakterystyka przestępstwa z art. 192 KK .....                                                                                    | 198        |
| IV. Przekroczenie zakresu zgody .....                                                                                                    | 202        |
| V. Zgoda <i>pro futuro</i> .....                                                                                                         | 203        |
| § 58. Eutanazja i pomoc w samobójstwie .....                                                                                             | 204        |
| § 59. Odpowiedzialność za ujawnienie tajemnicy zawodowej .....                                                                           | 209        |
| § 60. Odpowiedzialność za fałsz intelektualny .....                                                                                      | 212        |
| <b>Rozdział XIV. Zdarzenia medyczne .....</b>                                                                                            | <b>215</b> |
| <b>CZĘŚĆ III. INNE USTAWY Z ZAKRESU PRAWA MEDYCZNEGO</b>                                                                                 |            |
| <b>Rozdział XV. Ustawa o działalności leczniczej .....</b>                                                                               | <b>223</b> |
| <b>Rozdział XVI. Ustawa o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych .....</b> | <b>231</b> |
| <b>Rozdział XVII. Ustawa o systemie informacji w ochronie zdrowia .....</b>                                                              | <b>240</b> |
| <b>Indeks rzeczowy .....</b>                                                                                                             | <b>249</b> |